ЕКСТЕРНА ПРОВЈЕРА ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА ПЕТОГ РАЗРЕДА ОСНОВНЕ ШКОЛЕ ИЗ СРПСКОГ ЈЕЗИКА И МАТЕМАТИКЕ

Школска 2013/2014. година

Инспектор-просвјетни савјетник:
Гордана Попадић

Републички педагошки завод, у складу са својим Годишњим програмом рада, а у сегменту који се односи на праћење и оцјену квалитета у образовању, организовао је провјеру постигнућа ученика ПЕТОГ разреда у школској 2013/2014.години.

Екстерна провјера постигнућа извршена је, почетком јуна тј. 03. и 04.јуна 2014.године, из српског језика и математика.

Циљ екстерне провјере постигнућа

Основни циљ

- Утврђивање степена остварености исхода учења, дефинисаних наставним планом и програмом за српски језик и математику

Посебни циљеви

- Навикавање ученика на рјешавање низа задатака објективног типа;
- Поштовање правила и прописане процедуре;
- Утврђивање способности ученика за рјешавање одређених типова задатака;
- Повећање објективности вредновања постигнућа ученика;
- Упоређивање постигнућа на овом и осталим облицима вредновања постигнућа, тј. постигнућем ученика у наставном предмету за одређени наставни период.

Узорак екстерне провјере постигнућа на нивоу Републике Српске

Предмет	Број школа	Број одјељења	Укупан број ученика у узорку
Српски језик	38	139	1469
Математика	31	122	1287

Узорак екстерне провјере постигнућа по регијама из српског језика

Регија	Број школа	Број одјељења	Број ученика
Бања Лука	17	56	896
Бијељина	6	32	201
Херцеговина и Сарајевско-романијска регија	6	17	275
Добој	5	16	148
Приједор	4	18	129
Укупно:	**38**	**139**	**1649**

Узорак екстерне провјере постигнућа по регијама из математике

Регија	Број школа
Бања Лука	11
Бијељина	6
Херцеговина и Сарајевско-романијска регија	6
Добој	5
Приједор	3
Укупно:	**31**

Узорак екстерне провјере постигнућа- Регија Добој

- Од укупног броја одјељења, обухваћених провјером постигнућа, 9 или **56,25% су чиста одјељења**, а 7 или **43,75% одјељења/група представљају ученике из комбинованих одјељења.**
- Од укупног броја ученика, обухваћених екстерном провјером, њих 24 или 16,21/16,90% ученика су из комбинованих одјељења.

Задацима објективног типа провјеравана оствареност исхода учења за српски језик:

- разумију прочитано,
- анализирају и уочавају особине ликова у књижевном тексту,
- разумију појам басне (препознају дефиницију басне),
- правилно пишу ријечи супротног значења и скраћенице,
- уочавају главне реченичке дијелове (субјекат, предикат),
- уочавају на примјерима врсту придјева и правилно пишу придјеве изведене од именица и глагола,
- разликују реченице по значењу (изјавне, упитне, узвичне) и облику (потврдне, одричне),
- препознају лице и број глагола,
- уочавају и правилно пишу глаголе у садашњем, прошлом и будућем времену,
- разликују управни од неуправног говора и правилно записују све облике управног говора,
- примијењују правописна правила: правилно употребљавају знаке интерпункције, правилно пишу велико слово (имена народа, установа, улица, географских појмова), писање ријечце не уз глаголе, придјеве и именице.

Задацима објективног типа провјеравана оствареност исхода учења за математику

- писање,читање и упоређивање природних бројева, одређивање мјесних вриједности цифара, писање бројева у облику производа броја и декадних јединица,
- сабирање у скупу природних бројева, разумијевање основних својстава рачунске операције сабирања,
- рјешавање једначина и неједначина,
- множење и дијељење у скупу природних бројева,
- претварање јединица за површину из већих у мање,
- обим троугла,
- израчунавање површине правоугаоника и квадрата,
- израчунавање запремине коцке и квадра.

Резултати постигнућа за српски језик по регијама и на нивоу Републике Српске

Регија	Ниво постигнућа/ проценат освојених бодова%	Распон % постинућа по школама	Средња оцјена		Разлика средњих оцјена
			НЗОТ	1.полугодиште	
Бања Лука	СНП - 62,5 %	75 - 47,3%	2,94	3,82	0,88
Херцеговина и Сарајевско-романијска регија	СНП -61,72%	75,74 - 50,1 %	3,1	4,05	0,95
Приједор	СНП - 56,96%	60,06 - 56,43%	2,74	4,14	1,40
Добој	**ННП - 52,47**	**60,78 - 41,34%**	**2,62**	**3,66**	**1,04**
Бијељина	ННП - 45,70%	62,86 - 36,33%	2,73	3,67	0,94
Укупно:	**ННП/СНП 54,58%**	**75 - 36,33 %**	**2,83**	**3,87**	**1,04**

Резултати постигнућа за математику- на нивоу Републике Српске

- Ријешеност задатака на нивоу узорка је 49 % или низак ниво постигнућа
- Најбољи резултат остварили су ученици:

1.ЈУ ОШ „П.П.Његош“Берковићи (71%)

2.ЈУ ОШ „А.Шантић“ Војковићи (66%)

3.ЈУ ОШ „Обудовац“Обудовац (64 %)

ЈУ ОШ „Б.Нушић“Бања Лука

- **Ранг школа са Регије Добој: трећи, десети, једанаести, шеснаести и седамнаести**
- Најслабији резултат имали су ученици:

ЈУ ОШ „П.П.ЊЕгош“ Котор Варош (36 %)

ЈУ ОШ „К.Тодоровић“ Скелани

ЈУ ОШ „С.В.Острошки“ Требиње (38 %)

ЈУ ОШ „П.Кочић“ Кола Стричићи

Резултати постигнућа за СРПСКИ ЈЕЗИК на нивоу школа Регије Добој

Ранг	Назив школе	Број ученика	% постигнућа	Ниво постигнућа	Оцјена из српског језика	Оцјена на НЗОТ-у	Разлика
1.	ЈУ ОШ „Доњи Жабар“ Доњи Жабар	32	60,78 %	СНП	3,65	3,03	0,61
2.	ЈУ ОШ „Обудовац“ Обудовац	20	57,25 %	СНП	4,45	2,83	1,61
3.	ЈУ ОШ „Иво Андрић“ Ђулићи	45	52,76	ННП	3,37	2,64	0,74
4.	ЈУ ОШ „Вук Караџић“ Петрово	22	50,09 %	ННП	4,45	2,64	1,81
5.	ЈУ ОШ „Алекса Шантић“ Вукосавље	29	41,34 %	НЗП	3,38	2,06	1,31
Укупно:		**148**	**52,47 %**	**ННП**	**3,66**	**2,62**	**1,04**

Резултати постигнућа за МАТЕМАТИКУ на нивоу школа Регије Добој

Ранг	Назив школе	Број ученика	% постигнућа	Ниво постигнућа	Оцјена из математике	Оцјена на НЗОТ-у	Разлика
1.	ЈУ ОШ „Обудовац“ Обудовац	20	63,63	СНП	3,95	3,18	0,77
2.	ЈУ ОШ „Доњи Жабар“ Доњи Жабар	32	50,7	ННП	3,16	2,54	0,62
3.	ЈУ ОШ „Вук Караџић“ Петрово	21	50,36	ННП	3,9	2,52	1,38
4.	ЈУ ОШ „А. Шантић“ Вукосавље	26	43,85	НЗП	3,23	2,2	1,04
5.	ЈУ ОШ „Иво Андрић“ Ђулићи	43	42,73	НЗП	3,21	2,14	1,07
Укупно:		**142**	**48,8 %**	**ННП**	**3,46**	**2,37**	**1,08**

Приказ броја одјељења по нивоима постигнућа Регији Добој

- Српски језик

Ниво постигнућа	Број одјељења	Проценат
НЗП	4	25 %
ННП	3	18,75 %
СНП	9	56,25 %
ВНП	-	-

- Математика

Ниво постигнућа	Број одјељења	Проценат
НЗП	6	37,5 %
ННП	6	37,5 %
СНП	3	18,75 %
ВНП	1	6,25

Српски језик-преглед резултата по одјељењима

Ранг	ЈУ Основна школа	Одјељење	% постигнућа	Ниво постигнућа	Просјечна оцјена-1. полугодиште	Просјечна оцјена на НЗОТ-у	Разлика
1.	„Иво Андрић“ Ђулићи	V_3	63,5	СНП	3,75	3,25	0,5
2.	„Обудовац“ Обудовац	V_2	62,5	СНП	4	3,5	0,5
3.	„А. Шантић“ Вукосавље	V_2	62	СНП	3,33	3	0,33
4.	„Д. Жабар“Доњи Жабар	V_3	62	СНП	3,67	3,08	0,59
5.	„Д. Жабар“Доњи Жабар	V_1	61,07	СНП	3,64	2,93	0,71
6.	„Иво Андрић“ Ђулићи	V_1	60,14	СНП	3,21	3	0,21
7.	„Д. Жабар“Доњи Жабар	V_2	57,67	СНП	3,5	3	0,5
8.	„Обудовац“ Обудовац	V_1	57,07	СНП	4,57	3	1,57
9.	„Обудовац“ Обудовац	V_3	55,25	СНП	4,25	2,75	1,5
10.	„Вук Караџић“ Петрово	V_1	50,09	ННП	4,45	2,64	1,81
11.	„Иво Андрић“ Ђулићи	V_2	49,29	ННП	3,43	2,5	0,93
12.	„Иво Андрић“ Ђулићи	V_5	46,33	ННП	4	2,33	1,67
13.	„А. Шантић“ Вукосавље	V_1	43,47	НЗП	3,35	2,18	1,17
14.	„Иво Андрић“ Ђулићи	V_6	37	НЗП	3,5	1,5	2
15.	„А. Шантић“ Вукосавље	V_3	30,44	НЗП	3,44	1,78	1,66
16.	„Иво Андрић“ Ђулићи	V_4	30,25	НЗП	2,5	1,5	1

Математика-преглед резултата по одјељењима

Ранг	ЈУ Основна школа	Одјељење	% постигнућа	Ниво постигнућа	Просјечна оцјена - 1. полугодиште	Просјечна оцјена на НЗОТ-у	Разлика
1.	„Обудовац“ Обудовац	V_3	82,5	ВНП	4,5	4,13	0,37
2.	„Обудовац“ Обудовац	V_1	60,89	СНП	3,9	3,04	0,75
3.	„А. Шантић“ Вукосавље	V_2	58,33	СНП	3,33	2,91	0,42
4.	„Д. Жабар“Доњи Жабар	V_1	56,4	СНП	3,36	2,82	0,54
5.	„Д. Жабар“Доњи Жабар	V_2	50,4	ННП	3,17	2,52	0,65
6.	„Вук Караџић“ Петрово	V_1	50,36	ННП	3,9	2,52	1,38
7.	„Иво Андрић“ Ђулићи	V_3	49,7	ННП	3,75	2,48	1,27
8.	„Иво Андрић“ Ђулићи	V_1	48,3	ННП	3,08	2,42	0,66
9.	„Иво Андрић“ Ђулићи	V_5	45,8	ННП	3,67	2,29	1,38
10.	„Обудовац“ Обудовац	V_2	45	ННП	4	2,25	1,75
11.	„А. Шантић“ Вукосавље	V_1	44,84	НЗП	3	2,24	0,76
12.	„Д. Жабар“Доњи Жабар	V_3	44,2	НЗП	2,92	2,21	0,71
13.	„Иво Андрић“ Ђулићи	V_2	42,1	НЗП	3,14	2,11	1,03
14.	„А. Шантић“ Вукосавље	V_3	35,36	НЗП	3,71	1,76	1,95
15.	„Иво Андрић“ Ђулићи	V_6	25	НЗП	4	1,25	2,75
16.	„Иво Андрић“ Ђулићи	V_4	20,6	НЗП	2	1,03	0,97

Преглед броја ученика према оствареним нивоима постигнућа-Регија Добој

- Српски језик

Ниво постигнућа	Број ученика	Проценат
НЗП	53	35,81 %
ННП	24	16,22 %
СНП	50	33,78 %
ВНП	21	14,19 %

- Математика

Ниво постигнућа	Број ученика	Проценат
НЗП	62	43,66 %
ННП	23	16,2 %
СНП	41	28,87 %
ВНП	16	11,27 %

Регија Добој -постигнућа ученика по задацима

Српски језик

- **Висок ниво постигнућа** евидентан је у 3 или **20% задатака**, што указује да су исходи учења провјеравани овим задацима, остварени на високом нивоу.
- У 6 или **40% задатака** исходи учења су остварени на **средњем нивоу** постигнућа.
- **Незадовољавајући ниво** постигнућа у 6 или **40% задатака** нам говори о неоствареним исходима учења из области које су провјераване тим задацима.

Математика

- **Висок ниво постигнућа** евидентан је у 4 или **20% задатака**, што указује да су исходи учења провјеравани овим задацима, остварени на високом нивоу.
- У 5 или **25 % задатака** исходи учења су остварени н**а средњем нивоу постигнућа**.
- **Низак ниво** постигнућа ученици су имали у 2 или **10% задатака**.
- **Незадовољавајући ниво** постигнућа, ученици су имали у чак 9 или **45 % задатака,** што нас упућује да исходи учења, из области које су провјераване тим задацима, нису остварени.

Преглед резултата, нивои постигнућа по задацима-српски језик и математика

Редни број задатка	**1.**	**2.**	**3.**	**4.**	**5.**	**6.**	**7.**	**8.**	**9.**	**10.**	**11.**	**12.**	**13.**	**14.**	**15.**
% постигнућа	87,83	33,3	28,5	77,70	57,43	35,0	61,33	36,0	65,13	59,68	19,0	28,6	57,62	58,9	75,4
Ниво постигнућа	ВНП	НЗП	НЗП	ВНП	СНП	НЗП	СНП	НЗП	СНП	СНП	НЗП	НЗП	СНП	СНП	ВНП

Редни број задатка	**1.**	**2.**	**3.**	**4.**	**5.**	**6.**	**7.**	**8.**	**9.**	**10.**
% постигнућа	72,88	**77,46**	40,49	55,28	61,97	**91,9**	50	45,42	34,85	69,37
Ниво постигнућа	СНП	**ВНП**	НЗП	СНП	СНП	**ВНП**	ННП	ННП	НЗП	СНП

Редни број задатка	**11.**	**12.**	**13.**	**14.**	**15.**	**16.**	**17.**	**18.**	**19.**	**20.**
% постигнућа	**12,68**	27,82	**94,01**	**21,47**	31,69	64,08	75	**12,32**	32,74	**4,58**
Ниво постигнућа	**НЗП**	НЗП	**ВНП**	**НЗП**	НЗП	СНП	ВНП	**НЗП**	НЗП	**НЗП**

Задаци из српског језика ријешени с највише успјешности-на нивоу РС

Ранг	%	Редни број задатка	Наставни садржај	Ниво постигнућа
1.	82,09	1.	познавање и разликовање појмова строфа и стих	ВНП
2.	76,24	4.	препознавања дефиниције басне тј. разумијевање појма басна	ВНП
3.	72,3	15.	писање великог слова и интерпункцијских знакова.	СНП

Задаци из српског језика ријешени с најмање успјешности-на нивоу РС

Ранг	%	Редни број задатка	Наставни садржај	Ниво постигнућа
1.	27,06	11.	уочавање глагола у садашњем, прошлом и будућем времену	НЗП
2.	29,39	3.	разумијевање књижевног текста	НЗП
3.	35,31	2.	анализу ликова у књижевном тексту	НЗП
4.	41,14	8.	уочавање врсте придјева на примјерима и правилно писање придјева изведених од именица и глагола	НЗП

Задаци из математике ријешени с највише успјешности-на нивоу РС

Ранг	%	Редни број задатка Ниво сложености	Наставни садржај	Ниво постигнућа
1.	90	6. (I)	Сабирање два вишецифрена броја (нумерички задатак)	ВНП
2.	82	2.(II)	Писање и упоређивање троцифрених бројева	ВНП
3.	76 94	10.(I) 13. (I)	Основна својства сабирања-зависност збира од сабирака Рјешавање једначине	СНП

Задаци из математике ријешени с најмање успјешности-на нивоу РС

Ранг	%	Редни број задатка Ниво сложености	Наставни садржај	Ниво постигнућа
1.	8	20. (III)	Израчунавање запремине квадра	НЗП
2.	11	11. (III)	Сабирање и одузимање (текстуални задатак)	НЗП
3.	20	18. (III)	Множење и дијељење (текстуални задатак)	НЗП
4.	23	14. (II)	Неједначине	НЗП

Закључак

- Ученици петог разреда, са Регије Добој, на екстерној провјери постигнућа остварили су **низак ниво постигнућа 52,47 % (српски језик) и 48,8 % (математика)** ријешених задатака. Овај ниво постигнућа указује и на низак ниво остварености исхода учења из ових наставних предмета, а који су предвиђени постојећим НПП-ом.

- Упоређујући резултате ученика из чистих и комбинованих одјељења, долазимо до закључка да нема разлике у постигнућима, зависно од тога у којем одјељењу се ученици налазе. Ученици комбинованих одјељења имали су и висок ранг (2. и 3.), али и низак, 14. и 16. ранг.

- Објективност мјерења степена остварености исхода учења, без обзира на примјену низа задатака објективног типа, може бити доведена у питање, јер је могуће постојање различитих приступа испитном поступку, као и самом начину бодовања, иако су упутства и кључ рјешења били за све исти.

- Анализом просјечних оцјена увиђамо значајнија одступања у великом броју случајева. Разлике просјечних оцјена на нивоу појединих одјељења, које се крећу од 0,21 до 2 из српског језика, те од 0,37 до 2,75 из математике, упућују на неусклађеност оцјена и стварног постигнућа ученика. Чак у 7 или 43,75% одјељења разлика у просјечним оцјенама је преко 1.
- На нивоу Републике Српске разлике просјечних оцјена на нивоу одјељења, се крећу од занемарљивих 0,03 до необјашњивих 4,20.
- Анализом остварених постигнућа уочавамо да су ученици успјешнији били у рјешавању задатака препознавања и чињеничног знања, а мање успјешни у задацима гдје се тражило разумијевање, схватање, логичко закључивање и примјена наученог.

Српски језик

- Анализа резултата по задацима показује да су исходи учења у 20% задатака остварени **на високом нивоу (препознавање појмова стих, строфа, басна, те правописна правила писања великог слова и интерпункцијских знакова**), док су у по 40% задатака постигнућа била на средњем нивоу или незадовољавајућа. **Незадовољавајући ниво постигнућа** нам указује да исходи учења нису остварени за сљедеће исходе: **способност анализе ликова у књижевном тексту, уочавање врсте придјева и правилно писање придјева изведених од именица и глагола, уочавање глагола у садашњем, прошлом и будућем времену, те правилно записивање облика управног говора.**

Математика

- Исходи учења у 20% задатака остварени на **високом нивоу (писање, читање и упоређивање бројева, нумерички задатак сабирања природних бројева, рјешавање једначина, те израчунавање чиниоца, ако су познати један чинилац и производ).**
- **Незадовољавајући ниво** постигнућа, у чак 45 % задатака, указује да исходи учења нису остварени за садржаје: **писање бројева у облику производа броја и декадних јединица, претварање јединица за површину из већих у мање, текстуални задаци, обим троугла, неједначине, површина правоугаоника и квадрата, те запремина коцке и квадра.**
- Задатке првог нивоа сложености тј. најлакше задатке (осам задатака) ученици су рјешавали у распону успјешности од 94,01% до 40,49% (ВНП-2, СНП-4, ННП-1, НЗП-1).
- Задаци другог тј. средњег нивоа сложености (седам задатака) рјешавани су у распону од 77,46 % до 21,47% успјешности

  (ВНП-2, СНП-1, НЗП-4).
- Најтеже тј. задатке високог нивоа сложености (пет задатака) ученици су рјешавали у распону од 50% до 4,58%

  (ННП-1, НЗП-4).

НЗОТ- математика

1. Којом цифром су означене десетице, стотине и јединице у броју 409?

Десетице_____, стотине_____, јединице_____

2. Напиши најмањи и највећи троциферни број који се завршава цифром 6!

Најмањи_____, највећи_____

3. Напиши број 9 000 у облику $a \cdot 10^n$

4. Која цифра треба да стоји умјесто * у броју 62*38, да би тај број био већи од броја 62851?

5. Напиши мјесну вриједност цифре 6 у броју 260 938.

6.Израчунај:

$$\begin{array}{r} 8509 \\ +\ 6733 \\ \hline \end{array}$$

7.На пијаци је било 253kg кукуруза и 32kg пшенице. На крају дана је укупно остало 44kg пшенице и кукуруза. Колико је продато?

8.Изрази јединице за површину мањим јединицама:

$2\ m^2$ = _____dm^2 $6m^2$ =_____cm^2

9. Површине изражене са двије јединице изрази са једном јединицом:

$6\ m^2\ 4\ dm^2$ =_____dm^2; 12 ha 7 a =_____a

10. Ако један сабирак повећамо за 26, а други не мијењамо, тада се збир _____ за _____.

11. Брат и сестра су прије 4 године имали заједно 12 година. Колико ће заједно имати за 4 године?

12. Обим троугла је 54 cm. Ако једну страницу повећамо за 5 cm, а другу за 3cm, за колико треба смањити трећу страницу да би обим остао непромијењен?

13. Ријеши једначину, а затим провјери тачност! $X + 269 = 472$

14. Ријеши неједначину: $35 > X – 57$

15. Обим квадрата је 24 cm. Израчунај површину.

16. Израчунај: $\underline{4976 \cdot 53}$

17. Први чинилац је 60, производ 420. Колики је други чинилац?

18. Воће је стигло у 42 џака. У сваком џаку се налази по 24 kg воћа. Колико би требало џакова да бисмо у сваки ставили 16 kg воћа?

19. Збир дужина свих ивица коцке је 72 cm. Израчунај њену запремину.

20. Потребно је сазидати зид од цигле дуг 10 m, широк 3 dm и висок 12 m. Колико је потребно цигли ако $1m^3$ зида садржи 30 комада цигли?

НЗОТ- српски језик

1.Допуни реченицу: Пјесма «Моја бака» има _____ строфа.
Најмање стихова је у _____ строфи.

2. Које особине баке пјесникиња истиче?

3. Како би ти казао/ла својим ријечима „Бака се блиста ко пјена маслачка лака“

4. Шта је басна? (заокружи слово испред тачног одговора)

а) Кратка прича са сретним завршетком.

б) Прича у којој животиње говоре (имају људске особине).

5) Уз сваку ријеч напиши ријеч супротног значења:

ситно _____, весео _____, брза _____,
њежан _____, широко _____, обувена _____.

6. Од датих глагола и именица направи придјеве:

блиста _____, ружа _____,
бака _____, ломи _____,
плаче _____ , дрво_____.

7. Стави знак на крају датих реченица и одреди значење и облик:

	Значење	Облик
Мама, донеси ми воде	_____	_____
Соња је купила ципеле	_____	_____
Зашто ниси написао задаћу	_____	_____

8. Који придјев према врсти припада датом низу придјева:

неустрашив довитљив, необичан, вриједан, плашљив (Заокружи слово испред одговарајућег придјева).

а) дјечаков б) земљани в) сестрин г) радознао

9. У којем лицу и броју је подвучени глагол у реченици: Вјежбаћемо озбиљније сутра, када се будеш одморио. Заокружи слово испред тачног одговора

а) 2. лице једнине б) 1. лице једнине в) 1. лице множине г) 2. лице множине

10. Подвуци са једном линијом субјекат а са двије предикат у следећој реченици:

Врела љетна јутра враћају се полако послије обилних киша.

11. У датом низу ријечи: вјетар, шетња, лагана, пјева, плаво, носи, море размишљаћу, пронађи глаголе у садашњем времену и напиши их у: а) другом лицу једнине у прошлом времену_____

б) трећем лицу множине у будућем времену_____

12. Реченицу: Соња је рекла да не може данас ићи у парк напиши у сва три облика управног говора.

13. На доњим линијама испиши писаним словима исправно дате ријечи: неидем, не правда, нећу, не миран, ни сам, неучим, непричам.

14. Поред ријечи напиши скраћеницу :

на примјер _____ број _____ разред_____ метар _____

15. Исправи грешке у доњем тексту. (велико слово)

ученици основне школе иво андрић у бањалуци ишли су у македонију. тамо су посјетили охридско језеро и бојану. Дружили су се са бијељинцима и ученицима ужичких школа. упознали су такође румуне и вршњаке из грчке